

ת"פ 33674/12/20 - מדינת ישראל נגד שלמה דבשי

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 33674-12-20 מדינת ישראל נ' דבשי

לפני בעניין:	כבוד השופט מוחמד חאג' יחיא המאשימה	מדינת ישראל ע"י ב"כ מפרקליטות מחוז י-ם (פלילי)
נגד הנאשם	שלמה דבשי ע"י ב"כ עו"ד לאה צמל	

גזר דין

- (1) ביום 31.3.2022 הורשע הנאשם במסגרת הסדר טיעון ועל-יסוד הודאתו בתקיפת שוטר בנסיבות מחמירות, עבירה לפי סעיף 274(1) בחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "חוק העונשין").
- (2) לפי האישום, ביום 26.9.2020 התקיימה הפגנה סמוך למעון ראש הממשלה ברחוב בלפור בירושלים (להלן: "ההפגנה"). בהפגנה זו לקחו חלק מפגינים רבים שעמדו בין היתר גם על הכבישים הסמוכים לכיכר פריז. במקום נכחו גם כוחות משטרה רבים שמטרתם הייתה שמירה על הסדר הציבורי. במהלך ההפגנה, בשעה 22:00 לערך, כאשר השוטרים החלו בפיזור ההמונים, התקרב הנאשם לשוטר ש.א. אשר הלך בין המפגינים, כשהוא לבוש מדים ואפוד מגן, והכה באגרופ בגבו. במעשיו אלה, תקף הנאשם שוטר והתקיפה קשורה למילוי תפקידו כחוק כשהוא מתכוון להכשיל את השוטר בתפקיד, למנוע או להפריע לו למלא אותו.
- (3) לפי ההודעה על הסדר הטיעון, אין הסכמות בין הצדדים לעונש. הוסכם שהנאשם יישלח לשירות המבחן להגשת תסקיר. עוד הוסכם כי במסגרת הטיעון לעונש, הנאשם יטען שהתנצל לפני השוטר לאחר תקיפתו.

תסקיר שירות המבחן

- (4) עניינו של הנאשם הובא לשירות המבחן ונמשך זמן לא מבוטל, בין השאר ובעיקר נוכח שילובו של הנאשם בהליכים טיפוליים. מעת לעת ובהוראת בית המשפט, הוגשו תסקירים עדכניים, זאת גם לנוכח עתירת ההגנה לביטול ההרשעה.

(5) לפי התסקירים שהוגשו (בתמצית ותוך שמירה על צנעת הפרט), הנאשם בשנות ה-50 לחייו ואב משפחה. לנאשם אין הרשעות קודמות. ואולם, מסתבר כי מתנהל נגדו הליך פלילי נוסף במחוז אחר בגין מספר אירועי אלימות ואיומים במשפחה שהתרחשו בתקופה שבין חודש 02/2020 ועד חודש 04/2020. בגין אותו הליך משפטי אחר הובא עניינו של הנאשם לשירות המבחן. מכל מקום, כך לפי התסקיר, הנאשם עבר בצעירותו חיי משפחה מורכבים אך השלים את כל שנות הלימודים והוא בעל תואר אקדמי. עד האירועים האמורים, הוא ניהל אורח חיים נורמטיבי. ואולם, נוכח קשיים וחוסר יציבות תעסוקתית, הוא עבר קשיים זוגיים, הכל כמפורט בתסקיר. בתקופה הרלבנטית לאישומים שהייתה תקופת "קורונה" הוא היה מובטל תעסוקתית.

(6) שירות המבחן ציין בתסקירו כי עקב האירועים מושא ההליך הנוסף, הנאשם עבר הליך טיפולי קבוצתי למניעת אלימות במשפחה. ההליך הטיפולי האמור נמשך מספר חודשים, והנאשם אף נטל חלק בטיפול המשך שמיועד לבוגרי הקבוצה. לאחר מכן, בעידוד שירות המבחן, החל הנאשם הליך טיפולי פרטני. לפי ההתרשמות בתסקיר (מיום 6.10.2022) צוין כי הנאשם "בהדרגה מקדם עצמו" לרכישת כלים להתמודדות עם מצבי לחץ וגם להתבוננות פנימית במעשיו. הנאשם שיתף פעולה בטיפולים וחלה התקדמות ביכולת ההתבוננות שלו בדפוס הפעולה בהתמודדות עם מצבי לחץ.

(7) בכל אופן, ביחס לאישום שלפנינו, הנאשם לקח אחריות על מעשיו. הוא תיאר כי באותה הפגנה הייתה אווירה סוערת ועלה מתח ניכר ואלימות פיזית בין המפגינים לבין השוטרים. לתפיסתו, השוטרים נכנסו כנחיל לתוך המפגינים במטרה להתגרות ולעורר פרובוקציות. אותה עת הוא היה שרוי במצב נפשי רעוע נוכח קשיים משפחתיים וכלכליים, וההפגנה הייתה עבורו פורקן לחצים. עוד צוין מפיו בתסקיר, כי "השוטר אותו תקף בפועל לא עשה לו דבר והוא החליט לתת לו אגרוף בגב וזאת כדרך לפרוק את זעמו על תכנים אחרים עימם התמודד אז". באותו הרגע, חש הנאשם צער והתנצל לפני השוטר.

(8) אשר לגורמי הסיכון להישנות התנהגות אלימה בעתיד, שירות המבחן לקח בחשבון את קשייו של הנאשם בתחום התעסוקתי, העבירה הנדונה וחומרתה וגם קיומו של הליך פלילי נוסף, והקשיים בוויסות תגובותיו האימפולסיביות והנוקשות. אשר לגורמי הסיכון לשיקום, שירות המבחן לקח בחשבון את ההליך הטיפולי הממושך והחיובי שעבר הנאשם, העדר הרשעות קודמות, נטילת האחריות והצער שהביע בגין מעשהו לצד תחושת הבושה. בשקלול של האמור, מצא התסקיר כי רמת הסיכון להישנות התנהגות אלימה מצדו בעתיד היא בינונית. התסקיר בא בהמלצה להשית עליו עונש חינוכי של 150 שעות לתועלת הציבור (של"צ). לעניין ביטול ההרשעה, בהעדר "מסמכים אודות פגיעה קונקרטית שתתרחש במידה ויורשע בדיון", התסקיר לא בא בהמלצה לביטול ההרשעה.

(9) הצדדים טענו לעונש ביום 9.11.2022. לנוכח טענות הנאשם בדיון ומסמך חוזה ההעסקה בעבודתו החדשה כפי שהציג, הוריתי על הגשת תסקיר משלים שייתן את הדעת בשאלת ביטול ההרשעה.

(10) תסקיר עדכני הוגש ביום 10.1.2023. לפיו, הנאשם עדכן את שירות המבחן כי התחיל עבודה חדשה לצד התקדמות חיובית בהליך הטיפולי. הוא הביע חשש מפני פגיעה בתעסוקתו נוכח הותרת ההרשעה על כנה. שירות המבחן עיין בחוזה ההעסקה ולא מצא בו דבר בעל זיקה לשאלת השלכות ההרשעה, ככל שתיוותר, על המשך

ההעסקה. שירות המבחן נותר בעמדתו לפיה לא ניתן לבוא בהמלצה לביטול הרשעה בהעדר פגיעה קונקרטית.

(11) דיון נוסף לטיעונים לעונש התקיים ביום 11.1.2023. בהמשך, בהחלטתי מיום 1.2.2023 הוריתי על הגשת עדכון לעניין ההליך השיקומי שעבר הנאשם לנוכח דבריו בדיון האחרון.

(12) תסקיר משלים הוגש ביום 6.3.2023. מאחר והוא הצביע על אופק ההליך הטיפולי, נעתרתי לבקשת ההגנה לדחייה נוספת על מנת להגיש תסקיר עדכני ואחרון. זה הוגש ביום 2.4.2023. כעולה ממנו, ההליך הטיפולי נמשך והנאשם נוטל בו חלק פעיל. ההליך האמור יש בו לקדם את הפחתת הסיכון להישנות התנהגות אלימה ככלל. שירות המבחן נותר בדעתו לפיה העונש ההולם בנסיבות העניין הוא חינוכי קונקרטי שלא יפגע בעבודתו, זאת מחד גיסא, ומאידך גיסא, קיים קושי להתייחס לנושא הפגיעה הקונקרטית.

עיקרי טענות הצדדים לעונש

(13) המאשימה טוענת, בין השאר ובעיקר, כי הערכים המוגנים שנפגעו הם כבוד האדם, שלמות הגוף בכלל ושלמות הגוף של מי שמופקד על ביטחון הציבור או האכיפה הציבורית. המאשימה גורסת לקבוע מתחם ענישה שנע ממאסר אשר יכול וירוצה בעבודות שירות ועד 10 חודשי מאסר בפועל. הנאשם ללא עבר פלילי, נטל אחריות, הודה במעשיו וחסך זמן שיפוטי. המאשימה עותרת למקם את העונש במתחם ולגזור עליו מאסר שירוצה בעבודות שירות לצד ענישה נלווית. המאשימה מתנגדת לביטול ההרשעה.

(14) הנאשם - באמצעות באת-כוחו עו"ד ל' צמל - טוען בין השאר ובעיקר, כי עד האירועים הוא ניהל אורח חיים נורמטיבי. הוא אב לילדים ועבד כמהנדס. האירוע מושא האישום התרחש כשהוא היה מובטל בפעם הראשונה בחייו ולאחר הליכי גירושין. הנאשם עותר לביטול הרשעה מאחר וזו עלולה לגדוע את פרנסתו. כיום הוא עובד בחברה קטנה שמספקת שירותים למוסדות, ולנוכח תפקידו הבכיר והייחודי, הרשעתו יכולה להביא להפסקת העסקתו מאחר ולא יהיה מסוגל להיכנס לאותם מוסדות. בכל מקרה, התסקיר המליץ על של"צ. כבר חלפו שנתיים מאז האירוע, אין מצדו התנהגות אלימה חוזרת והוא עבר הליך טיפולי, כך שיש ליתן לו הזדמנות. הנאשם כבר התנצל לפני השוטר אותו ערב.

(15) גם הנאשם עצמו דיבר בדיונים לפני. לדבריו, בזמן האירוע הוא לא עבד והיו לו בעיות במשפחה. הוא חושש שמא הרשעתו אם תיוותר על כנה תפגע בתעסוקתו. האירוע הוא מעידה מצרית והוא מצר על כך והתחייב שלא יעשה זאת שוב. כיום, הוא לאחר תהליך טיפולים לשליטה בכעסיו, והוא רואה בעצמו "אדם אחר" וכבר פתח דף חדש בחייו עם איתור העבודה החדשה.

דיון והכרעה

(16) לפי סעיף 40ב בחוק העונשין, העיקרון המנחה בענישה הוא קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה ובנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם ובין סוג ומידת העונש המוטל. לפי סעיף 40ג(א), לקביעת מתחם העונש ההולם, בית המשפט "יתחשב בערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה כאמור בסעיף 40ט", ולפי סעיף 40ג(ב) "בתוך מתחם העונש ההולם יגזור בית המשפט את העונש המתאים לנאשם, בהתחשב בנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה...".

(17) הערכים המוגנים: הפעלת אלימות היא מעשה אסור בדין, פסול חברתית וגם מכוער, שפוגע בביטחון האישי והבסיסי של הקורבן, שלווה נפשו ושלמות גופו. חומרת העבירה עולה במורכבות שלה שעה שמדובר בתקיפת אנשי מדים תוך מילוי תפקידם לשמירה על ביטחון הציבור והסדר הציבורי. תקיפת שוטר תוך שהוא ממלא את תפקידו הציבורי, היא גם פגיעה באושיות שלטון החוק. על כך נאמר: "מעשיהם של המערערים, שכללו איומים ותקיפה של שוטרים הממלאים תפקיד ציבורי על פי דין, הינם בבחינת התנהגות פלילית חמורה ושלוחת כל רסן אשר קוראת תיגר על אושיות שלטון החוק תוך התעלמות מופגנת מנורמות ההתנהגות הראויות שיש להקפיד עליהן" (ע"פ 8704/08 הייב נ' מדינת ישראל, פסקה 8 (23.4.2009); ראו גם: 9878/09 מדינת ישראל נ' מוסא ((20.9.2010)).

(18) בע"פ 3236/98 אבו דריס נ' מדינת ישראל (28.7.1998), נאמרו הדברים הבאים:

"השופט המלומד הצביע על חומרתן היתירה של העבירות בהן הורשעו הנאשמים. אכן - כך כתב השופט המלומד - פציעותיהם של השוטרים לא היו חמורות, ובידי הנאשמים לא היו כלי חבלה, אך מנגד: "מה שנראה בעיני חמור ומחריד כאחד הוא עצם הרעיון שאזרחים מרשים לעצמם לתקוף שוטרים במהלך מילוי תפקידם, לא בשל מעשה התגרות או מעשה בלתי חוקי שעשו השוטרים, אלא בשל עצם העובדה שהשוטרים רצו לבצע את תפקידם. שוטרי משטרת ישראל נמצאים בחזית המאבק בפשע, לרוב בגופם ממש. לעתים הם מסכנים את חייהם ברצותם למלא את תפקידם כראוי. ביקורת שגרתית של שוטרי סיור ביחס למכונת חשודה היא דבר יום ביומו, ואין להעלות על הדעת שינסו להפריעה באמצעים אלימים הפוגעים בגופם של השוטרים ומסכנים את בריאותם"

(19) נסיבות ביצוע העבירה: על-יסוד הודאתו, הנאשם תקף את השוטר באגרוף בגבו שעה שהאחרון מילא את תפקידו ונכנס עם שוטרים נוספים בין המפגינים לפיזורם. כל זאת, ללא אינטראקציה ספציפית כלשהי בין השניים ולבטח ללא הפעלת אלימות מצד השוטר כלפי הנאשם. התקיפה של השוטר באה כפורקן זעם או תסכול בלבד של הנאשם. התנהגות הנאשם חמורה. השוטר הותקף אך בשל היותו כך כשהוא ממלא את תפקידו תוך המון של מפגינים. אין לסבול זאת.

(20) לצד האמור, מדובר באירוע רגעי, אימפולסיבי, בלתי מתוכנן, וכפי שניתן להבין מטעונו הנאשם, הוא כבר התנצל לפני השוטר אשר ספק אם הרגיש את הפגיעה, ובכל מקרה לא נגרם לו נזק גופני כלשהו. מכאן, העבירה ובנסיבותיה היא ברף הבינוני-נמוך.

(21) מדיניות הענישה הנהוגה: עיינתי בפסקי הדין אליהם הפנו הצדדים. תוך השוואה למקרים אלה ואחרים שיוזכרו להלן, לעתים בצירוף עבירות נוספות או בנסיבות שונות קצת (מחמירות או מקלות יותר), סבורני כי מתחם הענישה ההולמת את העבירה שבוצעה בנסיבותיה לעיל נע בין תקופת מאסר קצרה שיכול ותרוצה בעבודות שירות ועד 10 חודשי מאסר בפועל ואף למעלה מכך, לצד ענישה נלווית.

(ראו והשוו עם השינויים המחוייבים (לפי סדר ערכאה-תאריך): רע"פ 4648/21 פרידמן נ' מדינת ישראל (6.7.2021); ע"פ 3253/19 אבו חומוס נ' מדינת ישראל (24.6.2020); רע"פ 1544/16 זבידאת נ' מדינת ישראל (25.2.2016); ע"פ 5214/13 סירחאן נ' מדינת ישראל (30.12.2013) - ביחס למערער 5; ע"פ (מחוזי-ים) 28206-03-19 טובול נ' מדינת ישראל (29.5.2019); ע"פ (מחוזי-נצ') 56005-02-15 בסול נ' מדינת ישראל (25.10.2016); ע"פ ג (מחוזי-חי') 5020-03-15 וייס נ' מדינת ישראל (15.10.2015); ת"פ (שלום-ים) 50451-12-12 מדינת ישראל נ' דרוויש (18.12.2014); ת"פ (שלום-ים) 35514-09-11 מדינת ישראל נ' דיאב (11.2.2014)).

(22) נסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה: הנאשם בשנות ה-50 לחייו. נראה כי עד האירוע מושא האישום וגם אירועי האלימות במשפחה אותה שנה, הוא ניהל אורח חיים נורמטיבי. לא ידוע על תיקים חדשים שנפתחו נגדו מאז. הנאשם נטל אחריות מלאה וללא כחל, תוך חיסכון בזמנם של הצדדים, זמנם של העדים וזמנו של בית המשפט. מדבריו לפני, התרשמתי מכנות הבעת הצער שלו על התרחשות האירוע. בהקשר זה חשוב להדגיש, כי הנאשם שב וציין (לרבות במסגרת ההודעה על ההסדר) כי התנצל לפני השופט באותו ערב. דבריו הותירו רושם אמין. נוסף לאמור, יש ליתן את הדעת לקולת העונש, להליך הטיפול הממושך והחיובי שעבר הנאשם, תחילה טיפול קבוצתי ובהמשך פרטני.

(23) בנסיבות העניין, לאור האמור ועל-יסוד המלצת התסקיר שנותן ביטוי ממשי לפן השיקומי והצלחת ההליך הטיפולי, אני סבור כי קיימת הצדקה לסטות לקולא מהמתחם שנקבע לעיל, זאת מכוח הסמכות הנתונה לבית המשפט לפי סעיף 40 בחוק העונשין. כאמור, הנאשם עבר תהליך טיפולי רציני מתוך מוטיבציה לפתוח דף חדש ולהעשיר את הכלים שלו להתמודד עם מצבי לחץ. לאחרונה הוא אף מצא מקום עבודה והחל להתפרנס בתחום השכלתו. הנאשם העיד על עצמו שהוא כיום אדם אחר אשר שונה בהתנהגותו מזו הקודמת. לדידי, הצורך במיצוי ההליך הטיפולי השיקומי, זאת לצד העובדה לפיה כל עונש של מאסר או עבודות שירות יש בו לגרוע באופן ממשי מיכולת הנאשם לעבוד, שעה שהתעסוקה היא חלק מההליך השיקומי, נכון בנסיבות העניין להסתפק בשל"צ בלבד, אם כי בהיקף מורחב במעט מזה שהציע התסקיר. נזכיר בהקשר זה וכפי שעולה מהתסקירים, כי אירועי האלימות, לרבות מושא הליך זה, באו על רקע חוסר תעסוקה של הנאשם, במיוחד בתקופת הקורונה.

(24) מכאן לשאלה האם יש מקום להיעתר לעתירת הנאשם לביטול ההרשעה. אי-הרשעה אפשרית בהתקיים שני תנאים מצטברים: הראשון - מקום בו ההרשעה תפגע פגיעה חמורה בשיקום הנאשם אשר נדרש להצביע על נזק קונקרטי שייגרם לו אם תיוותר הרשעתו על כנה. השני - סוג העבירה מאפשר לוותר בנסיבות המקרה על ההרשעה מבלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי הענישה (רע"פ 547/21 סיטניק נ' מדינת ישראל, פסקה 8 (17.3.2021); רע"פ 6485/20 ביטון נ' מדינת ישראל, פסקה 10 (11.1.2021)). הלכה זו מקורה פסק הדין בע"פ 2083/96 כתב נ' מדינת ישראל, פ"ד נב(3) 337 (1997), שקבע כי ביטול הרשעה יעשה כחריג מקום בו

"אין יחס סביר בין הנזק הצפוי לנאשם מן ההרשעה לבין חומרתה של העבירה". כיום, מקור הסמכות קבוע בסעיף 192א בחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982 (ראו גם סעיף 71א(ב) בחוק העונשין). בכל אופן, דרך המלך היא כי יש להרשיע את מי שנקבע כי ביצע את העבירה אשר בגינה הועמד לדין. ביטול הרשעה אינו הכלל אלא החריג לו, למצער ביחס לבגירים (ע"פ 8169/20 שלום נ' מדינת ישראל (26.8.2021); רע"פ 5018/18 בוזגלו נ' מדינת ישראל (21.10.2018)).

(25) לאחר שנתתי את דעתי לטיעוני הצדדים בנדון וכן עיינתי בפסיקה אליה הפנתה באת-כוח הנאשם ביום 11.11.2022 (שמרביתה מתייחסת לנאשמים קטינים או לעבירות פחותות בחומרתן מזו מושא אישום זה), הגעתי לכלל דעה כי אין בידי לקבל את עתירת הנאשם בנדון. אני סבור כי טענת הנזק הפוטנציאלי הקונקרטי בנסיבות העניין, לוקה בקושי ממשי. כפי שעמד על כך התסקיר (אשר כזכור לא בא בהמלצה חיובית לביטול ההרשעה חרף "ההלך ושוב" והגשת התסקירים העדכניים), לא הונחה תשתית ראייתית ברורה שמצביעה על הסתברות קרובה לוודאי לגרימת נזק קונקרטי עם הותרת ההרשעה על כנה. חוזה ההעסקה שהוצג אינו מתייחס לסוגיה זו בכלל וממילא לא הוצגו מסמכים נוספים, כמו נהלי עבודה, תנאי קבלה, שיכולים להעיד על אפשרות הפיטורים או הפסקת ההעסקה נוכח ההרשעה.

(26) נכון, קיומה של הרשעה בפלילים אינו נתון מחמיא למי שחב בדין. עוד נכון כי נתון זה יכול להיות רלבנטי לצורך קבלה לעבודה (או להמשך העסקה) מסוימת כזו או אחרת. ואולם, אין די בספקולציות והשערות כלליות, אלא יש להניח תשתית ראייתית ברורה בנדון, שכן כזכור, ברירת המחדל היא הרשעה למי שהודה בביצוע העבירה, והביטול הוא חריג בלבד. כאמור, הנאשם לא הניח בין בחוזה שהציג או בכל מסמך אחר (כמו נהלי העבודה אצל אותו מעביד, תנאי תפקיד או התקשרות, וכו') כל אינדיקציה לזיקה בין ההרשעה בפלילים לבין אי-התקשרות או אי-העסקה. בנוסף, חזקה כי כל מעסיק נוכחי או פוטנציאלי בעתיד, "ישפוט" את העובד שלו לפי הכשרתו, יכולותיו הביצועיות, כישוריו המקצועיים, הישגיו וכמובן התאמתו לתפקיד וכי ההרשעה כשלעצמה לא תהווה מכשול בפני העסקתו.

(27) אשר לנסיבות ביצוע העבירה, כזכור, הנאשם הודה כי תקף את השוטר שעה שזה מילא את תפקידו לפיזור הפגנה ומבלי שתהיה כל אינטראקציה ישירה ביניהם. המחוקק רואה בעבירה שבה הורשע הנאשם כחמורה וראיה לכך, היא נמנית מבין העבירות המעטות שלצדן נקבע עונש מזערי. יוצא אם כן, כי סוג העבירה וטיבה אף הוא אינו מצדיק בנסיבות ביצועה במקרה שלפני את ביטול ההרשעה.

סיכום

(28) לאור האמור, משית על הנאשם את העונשים הבאים:

(א) הנאשם יבצע 200 שעות של"צ תוך שנה מיום אישור התוכנית שיכין שירות המבחן ויגיש לאישור בית המשפט. תוכנית כאמור תוגש לאישור תוך 30 יום. מובהר ומוזהר הנאשם בכך שאם לא ימלא אחר התוכנית, ייתכן ועניינו יוחזר לשולחני ורכיב זה בעונש יומר ויושת תחתיו עונש חמור יותר.

- (ב) חודשיים מאסר ככל שהנאשם יעבוד עבירת אלימות תוך שנתיים מהיום.
(ג) התחייבות הנאשם לשלם סך 5,000 ₪ ככל שיעבור עבירת אלימות תוך שנה מהיום.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בירושלים תוך 45 יום.

המזכירות - להודיע לשירות המבחן.

ניתן היום, כ"ו ניסן תשפ"ג, 17 אפריל 2023, בהעדר הצדדים.